

SLĒPOTĀJIEM, KĀJĀMGĀJĒJIEM GAR VIDZEMES AKMEŅAINO JŪRMALU

Ziemeļvidzeme aicina!

Dabas lieguma teritorijā drīkst brīvi staigāt, vērot dzīvniekus un ainavas, ogot, sēņot, sauļoties, kā arī jūras akvatorijā – braukt ar airu laivām. Ar automašīnu drīkst braukt tikai pa ceļiem. Telšu celšana un ugunsgrūdu kurināšana ir atļauta tikai šim mērķim paredzētās un labiekārtotās vietās (pie Veczemu klintīm, kempingu un tūristu mītnu teritorijā).

Vidzemes akmeņainā jūrmala ir ar dažāda lieluma laukakmeņiem klāts un nelieliem zemesragiem un līčiem izrobots Rīgas jūras līča austrumu krasta posms, kā arī vienīgā vieta Latvijā, kur jūras krastā, posmā starp Tūju un Vitupes ieteku un dienvidos no Tūjas jūras vilņu abrazīvās darbības iespējā izveidojušies līdz dažus metrus augsti Devona perioda smilšakmens atsegumi. Viens no izcilākajiem ir nepilnu puskilometru garš un līdz 4 m augstās Veczemu klintis, kuru apkaime ir labiekārtota. Šis ir ļoti mainīgs un dinamisks jūras krasta posms, īpaši pēc lielām vētrām, kura aizsardzības nolūkos ir izveidots Vidzemes akmeņainās jūrmalas dabas liegums. Teritorija atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā.

TŪRISMA PAKALPOJUMI

Atpūtas vietas: Pie Veczemu un Ežurgu klintīm

Veikali: Tūja

Ēdināšana: Tūjā (sezona)

Informācija:

www.salacgriva.lv, 64041254

www.limbazi.lv, 64070608

www.celotajs.lv, 67617600

Neatliekamās palīdzības dienestu tālrunis: 112

MAŠRŪTA RAKSTUROJUMS

Maršruts paredzēts aktīviem tūristiem, kurus nebaida Latvijas piekrastes visakmeņainākais posms ar savdabīgām piejūras ainavām – zemes ragiem un skaistiem smilšakmens atsegumiem. Tā ir lieliska vieta, ar kuru sākt dzimtās zemes apceļošanu. Šo piekrastes posmu būtiski izmainīja 2005. gada orkāns. Arī tas ir iemesls aizbraukt vēlreiz, ja pirms tam jau kādreiz ir būts.

Ziemās, kad ir bieza sniega sega, minēto posmu gar jūras krastu var izmantot arī braucieniem ar distanču slēpēm.

Laiks: Aprīlis – oktobris, arī skaistās ziemas dienās

Garums: 19 km

Aptuvenais laiks: ~ 7 h

Grūtības pakāpe: Vidējas grūtības, atsevišķos posmos vieglāk iet pa krasta ceļu

Ceļa segums: Liedags, kas g.k. klāts ar dažāda izmēra laukakmeņiem, oļiem. Vitupes un Tūjas apkārtnē arī smilšaini liedagi

Sākums: Vitupe. Jūras krastā pie Vitupes ieteka jūrā - **P**

Beigu punkts: Tūja (orientieri: Tūjas mols, Zaķupes ieteka jūrā un pie jūras). Tūjas autobusa pietura atrodas ap 0,7 km no minētajiem orientieriem.

Markējums: Dabā nav markēts

Maršruta gaita: Vitupe – Mantiņi – Ķurmragi – Tūja

Alternatīvas: Pārvietoties var arī pa ceļu, kas iet gar pašu jūras krastu. Tur, kur ceļš ir noskalots (ceļa pārrāvumi), jāiet gar jūras krastu.

Attālums no Rīgas: Sākumpunkts – 90 km, beigu punkts – 70 km

Loģistika: Autobusi, kas kursē pa VIA Baltica autoceļu un iegriežas Tūjā (vidēji: 2 reizes dienā, bet jāseko līdzī aktuālajam kustības sarakstam) vai pietur pie Tūjas pagrieziena (8 – 10 reizes dienā + 3 km ar kājām). Ertāk izmantot savu autotransportu, kas ar šoferi sagaida plānotajā gala punktā. Automašīnu var atstāt arī Vitupē un atgriezties ar autobusu.

Der zināt! Maršruta veikšanai nepieciešami piemēroti apavi un zināma fiziskā sagatavotība. Vitupē var pāriet pa tiltu. Pēc lietavām un palos Kurliņupītei un Zaķupei būs jābrien pāri.

Tuvākās naktsmītnes:

- Korķi, 29239788
- Vējavas, 64071667
- Jafa Tūja, 25807788
- Saules ligzda, 29445465
- Ķurmragi, 29113777
- Olnieki, 29111919
- Klintskalni, 29212885
- Jūras bura, 29847299
- Rakari, 64071122
- Jūrasdzeņi, 26550574
- Bērziņi, 29425352

Pārgājiens gar akmeņaino jūrmalu

Veczemu klintis ziemā

Ķurmraga vecās bākas paliekas

Vidzemes jūrmalas vēsturiskā apbūve

Citus aktīvā tūrisma maršrutus meklējiet www.celotajs.lv!

INTERESANTĀKIE APSKATES OBJEKTI

1 Meleku līcis – pie Melekiem sākas dabas lieguma teritorija. Meleku krastmala būtiski mainījās 2005. g. orkāna laikā.

2 Vidzemes jūrmalas vēsturiskā apbūve. Starp Meleku un Kutkāju ragu jūras krastā atrodas vairākas vēsturiskās piekrastes sētas. **Lielkalni** – tālbraucēju kapteiņu dzimtas mājas. **Dzeņi** – jūrasbraucēju un kuģu īpašnieku Grašu dzimtas mājas. Dzīvojamā ēka, kas saglabājusi savu veidolu, celta 1866. g. Saglabājušās arī citas vecās saimniecības ēkas. **Kutkājas** – dzīvojamā ēka sākotnēji celta kā Dzeņu kalpu māja. Minētās sētas ir privāttīpašumi, kas apskatāmi tikai no ceļa puses.

3 Bijusī Kīrbižu (vēlāk – Vitrupes) kuģu būvētavas vieta - 19. gs. otrajā pusē starp Dzeņu un Lielkalnu mājām izveidojās Vidzemes piekrastē viena no lielākajām kuģu būvniecības vietām, no kuras līdz mūsdienām nekas vairs nav saglabājies. No 19. gs. sešdesmitajiem gadiem līdz 1929. g. te tika uzcelti 28 kuģi.

4 Kutkāju rags – neliels, bet ļoti ainavisks un ar lieliem laukakmeņiem klāts zemesrags. No raga jau iztālēm redzams nākamais objekts – Veczemu klintis.

5 Veczemu (Veczemju) klintis - iespaidīgākā un krāšņākā smilšakmens klinšu grupa Vidzemes piekrastē. Viļņu darbības rezultātā te ir izveidojies līdz 6 m augsts stāvkrasts, kur vairāku simtu metru garumā atsedzas sarkanas smilšakmens klintis ar seklām abrāzijas alām, nišām, grotām un citiem veidojumiem. Pie klintīm izveidota atpūtas un telšu vieta. Ziemēļos no tām atrodas **Veczemu saimniecība** (dzīvojamā ēka celta 1925. g., saimniecības ēkas – 19. – 20. gs. mijā), kur Rīgas kinostudija uzņēmusi divas filmas: „Ilgaiss ceļš kāpās” un „Vecā jūrnika ligzda”.

6 Rankuļrags – nākamais izteismīgākais zemesrags, kas arī klāts ar dažāda lieluma laukakmeņiem.

7 Zivtiņu atsegumi - iespaidīga smilšakmens atsegumu virkne, kas izveidojās pēc 2005. g. orkāna. To vietā pirms tam bija vairāki atsevišķi atsegumi. Tiesa, laika gaitā to iespaidīgums un ainaviskums ir mazinājies daudzo noslīdeņu dēļ.

8 Ežurgu klintis – pie dažus metrus augstajām klintīm pavasaros un pēc lietavām veidojas divi nelieli (0,7 – 3 m augsti) sezonāli ūdenskritumi, kuru augstums un forma var mainīties pēc lielākām vētrām. Virs Ežurgu klintīm iekārtota atpūtas un ugunsкура vieta.

9 Ķurmragas – viens no izteiktākajiem Rīgas jūras līča Vidzemes krasta zemesragiem. Ķurmraga apkārtnē - jūrā viļņu darbības un ledus torosēšanās rezultātā ir izveidojušies plaši laukakmeņu krāvumi un no smilšakmens iežiem sastāvoši stāvkrausti. Šī vieta mainās pēc katras lielākas vētras. Kuģiem šī bija bīstama vieta, par ko liecina arī 1924. g. notikusi kuģa „Bolinder” avārija, kuras rezultātā gāja bojā 22 cilvēki. Līci pie Ķurmraga dēvēja par kontrabandistu līci, jo te esot ieradusies igauņu spirta kontrabandisti.

10 Ķurmraga vecās bākas paliekas - uz jūras pusi sagāzies navigācijas vaduguns korpuss, kas vēl pirms aptuveni piecpadsmit gadiem atradās stāvkrasta augšdaļā. Viļņu abrazīvās darbības rezultātā tā laika gaitā ir noslīdējusi līdz pat jūras līmenim un atrodas jau krietnu gabalu no tagadējā krasta atseguma.

11 Tūjas mols un laivu steķi – to būvniecību uzsāka 1938. gada vasarā. Starp steķiem un Tūjas ķieģeļu fabriku (sk. tālāk) bija izveidots sliežu ceļš, pa kuru transportēja labākās kvalitātes ķieģeļus. Pēckara gados t.s. „Dzeņu” krastā uzcēla zivju pārstrādes rūpnīcu, bet pāri steķiem – cauruli, pa kuru ar ventilatora palīdzību sūknēja zivis no kuģiem, kas bija piestājuši steķu galā. Rūpnīca darbību beidza pagājušā gadsimta astoņdesmito gadu beigās.

12 Tūjas atsegums - samērā iespaidīgs un jūras viļņu izskalots smilšakmens atsegums dienvidos no Začupes ietēkas. Labiekārtots ar kāpnēm. Ainavisks.

13 Tūjas ķieģeļu fabrika. Jau 1935. gadā Tūjā darbojās ķieģeļu ceplis, kas ražošanā izmantoja apkārtnē esošās Devona perioda mālu iegulas. 1936. gadā uzsāka jaunās fabrikas celtniecību. Šeit ražoja arī augstas kvalitātes ķieģeļus, ar kuriem apšūva, piemēram, Rīgas Pulvertorni. Fabrika ar pārtraukumiem darbojās līdz astoņdesmito gadu beigām. Tagad tās vietā ir pamests grausts, kas redzams no Tūjas centra, ejot jūras virzienā.

Atpūtas vieta jūras krastā

Laukakmeņu sakopojums krasta tuvumā

Kutkāju rags pavasarī

Vitrupe ieteka jūrā

Tūjas atsegums

Slēpotāji jūras krastā

Tūjas ķieģeļu fabrika

Pārgājiens gar jūras krastu

"Lauku ceļotājs"

Vīlpa iela 12-21, Rīga, LV-1083, Latvija
T: +371 67617600, F: +371 67830041
lauku@celotajs.lv, www.celotajs.lv

Foto: Lauku ceļotājs (Juris Smajlinskis)

www.celotajs.lv